

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Ministerie van Financiën
T.a.v. Minister van Financiën
Korte Voorhout 7
2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Doorkiesnummer

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
27-6-2023	Reactie op consultatie Wijzigingswet beperking toegang tot UBO- registers	tzt	nvt

T 088-4960249

Geachte minister van Financiën,

De NBA heeft kennisgenomen van de consultatie van de Wijzigingswet beperking toegang tot UBO-registers inclusief de bijbehorende Memorie van Toelichting. Met deze brief maken wij, de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de openbare internetconsultatie. Wij zetten onze reactie hieronder kort uiteen.

Het instellingsbegrip in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de reikwijdte van de inbreuk op fundamentele rechten

De voorgestelde wijzigingen om de toegang tot het UBO-register te beperken vloeien voort uit het arrest van de Grote kamer van het Hof van Justitie van 22 november 2022¹. In dat arrest wordt benadrukt dat toegang tot (specifieke) gegevens in het UBO-register vanwege de bescherming van fundamentele rechten van geregistreerde uiteindelijk belanghebbenden, slechts is voorbehouden aan specifieke door de wetgever aangewezen groepen autoriteiten, rechtspersonen of personen. Om als instelling te kwalificeren zijn in de Wwft niet de beroepsbeoefenaren, maar de beroepsactiviteiten leidend. Inherent hieraan is dat er geen op voorhand beperkte kring van instellingen is aan te wijzen die

¹ HvJ EU 22 november 2022, ECLI:EU:C:2022:912

gehouden is tot het verrichten van cliëntenonderzoek en als onderdeel daarvan verplicht is het UBO register te raadplegen. Ook niet-accountants die met de beroepsactiviteiten van accountants vergelijkbare activiteiten verrichten, kwalificeren immers als instelling. En ditzelfde geldt ook voor alle andere in artikel 1a lid 4 aangewezen beroepsactiviteiten. In het licht van het voornoemde arrest van het Hof is het naar het oordeel van de NBA de vraag of de plicht voor instellingen om het UBO-register te raadplegen op zichzelf wellicht al als een inbreuk op de fundamentele rechten kwalificeert. Immers de instelling mag zich niet op de uitkomst van de raadpleegplicht van het UBO-register uit artikel 4 lid 2 Wwft verlaten.

Toegang tot het UBO-register voor specifieke categorie, namelijk (rechts-)personen met een legitiem belang

De NBA ziet voor haar leden in principe geen belemmering in het nu voorliggende wetsvoorstel, maar vraagt zich wel af of het bij Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: AMvB) verlenen van toegang tot het UBO-register aan (rechts)personen met een legitiem belang in overeenstemming is met bijvoorbeeld artikel 10 van de Grondwet. Daarbij komt dat de voorgenomen AMvB niet is bijgevoegd bij het huidige wetsvoorstel. Gelet op de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van uiteindelijk belanghebbenden acht de NBA een voorafgaande toets van de formele wetgever van een dergelijke AMvB, bijvoorbeeld via een zogenoemde voorhangprocedure, aangewezen waar het gaat om het aanwijzen van specifieke (rechts)personen met een legitiem belang in de AMvB of het in een voorkomend geval specifiek geven van toegang tot het UBO-register. Weliswaar wordt in het laatstgenoemde geval voorzien dat een op grond van de AMvB genomen toegangsbesluit voor bezwaar en beroep vatbaar zal zijn, maar dat neemt niet weg dat de Staten-Generaal buiten beeld blijft. De NBA vraagt zich af of dit in het licht van het arrest van het Hof passend is.

Mogelijke belemmeringen bij het praktisch verlenen van toegang tot het UBO-register

Ten slotte gaat de NBA ervan uit dat in de specifieke AMvB, met voorhang procedure, in de praktische uitvoering geen nadere drempels worden opgeworpen voor de toegang tot het UBO-register. Volgens de Memorie van Toelichting zal de Kamer van Koophandel nadere regels kunnen stellen, die voorzien dat slechts vooraf geautoriseerde personen van instellingen toegang krijgen tot het UBO-register. Wanneer we dit punt op de onze beroepsgroep betrekken zou die drempel er bijvoorbeeld voor kunnen zorgen dat slechts specifiek aangewezen personen van een accountantsorganisatie enkel toegang hebben als ze daaraan voorafgaand door de Kamer van Koophandel als bevoegd zijn geautoriseerd. Een dergelijke inperking van toegang voor de instelling kan het doen van clientonderzoek onnodig beperken en in voorkomende gevallen zelfs vertragen. Naar het oordeel van de NBA verdient het sterk de voorkeur dat het verlenen van toegang plaatsvindt op het niveau van de instelling, ongeacht welke natuurlijk persoon namens de instelling het UBO-register wil raadplegen."

Ter afsluiting

De NBA dankt u voor de geboden mogelijkheid tot het geven van een reactie in consultatie en verzoekt u haar reactie mee te nemen in het proces.

Mochten er naar aanleiding van deze brief nog vragen zijn, dan beantwoorden wij die graag.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van de NBA,
Ondertekend door:

Kris Douma, Voorzitter

Namens het bestuur van de NBA,
Ondertekend door:

Aleks Kayhan, Bestuurslid

NBA